GAZETA KRAKOWSKA

Nro 92.

Z KRAKOWA DNIA 18 LISTOPADA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 10 Listopada.

Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego

W skutku dekretu Nayiaśnieyszego Pana (z) 14 Sierpnia r. b. w Petersburgu wydanego, przystąpiła w dniu dzisieyszym do wykonania nowey swey organizacyi.

Tym końcem zaproszeni zostali: JWW. Dyrektorowie Jeneralni, Radca Stanu Tomasz Grabowski do Wydziału Religiynego, Radca Stanu Józef Kalasanty Szaniawski do Wydziału Edukacyinego, Radca Stanu Ignacy Zieliński, do Wydziału funduszów Religiynych i Edukacyinych.

Do Sekcyi Duchowney: JW. X. Arcybiskup Warszawski, Prymas Królestwa Polskiego, tudzież Xięża Biskupi na pierwsze półrocze, Płocki i Augustowski. — Na Członków ogólnego Zgromadzenia Kommissyi: JW. Stanisław Hr. Ordynat Zamoyski, Senator Wojewoda, JW. Senator Kasztelan Hr. Tarnowski, JW. Minister Stanu Jan Węgliński, JW. Radca Stanu Xiądz Staszic, JW. Marcin Zalewski, Referendarz Rady Stanu, i JW. Surowiecki; na Wizytatorów Jeneralnych: JWW. Kossakowski i Lipiński; na Członków Wyznań Niekatolickich; JWW. Linde i Xiądz Diehl Superintendent; na Sekretarza Jeneralnego W. Edward Rakiety, były Kommissarz Woiewódzki Woiewództwa Mazowieckiego; którzy wszyscy stosownie do nominacyi przez Nayiaśnieyszego Pana wydaney przeznaczone miejsca zaiąwszy, odtąd trudnić się będą czynnościami właściwemi Kommissyi.

W Warszawie d. 5 Listopada 1821 r.

Minister Prezydujący
(podp.) Stanisław *Grabowski.*
Sekretarz Jeneralny *Rakiety.*

Wiadomości z wolnego Jarmarku.

Deputacyia Główna Jarmarczna odbywa posiedzenie swoie co drugi dzień po południu od godziny 2giey w Ratuszu Głównym przy ulicy Senatorskiey pod Nrem 462 naprzeciwko zabudowań w Marywillu.

Urząd Celny Jarmarczny, Biuro Stępla i Waga Jarmarczna, znayduią się w obrębie zabudowań Marywillu.

Cena znacznieyszych towarów, ustanowiona

na Giełdzie Warszawskiey dnia 24 Października r. b.

Kawy przedniey kamień (trzymaiący 25 funtow) złp. 75 1/2 do 76 1/3 średniey 66 do 68, ordynaryyney 62 do 64; Cukru przedniego 40 do 47 złp., średniego 44 do 45 złp.; Pieprzu 36 do 38 zł. Angielskiego ziela 46 do 48 złp.; Rumu Jamayka oxeft 710 do 730 złp.; Rumu Amerykańskiego oxeft 590 do 600 złp; Porteru beczka 336 do 343 złp. Śledzi Hollenderskich. —

Wiadomy iuż publiczności zgon Jenerała Mokronoskiego; iuż smutny odgłos straty tego męża doszedł w nayoddaleńsze Polski zacisza; zapłakał każdy nad stratą obywatela, którego życie było pasmem ofiar dla oyczyzny, póki wyższey nad inne nie poniósł tey ofiary, cierpień dobrowolnych całego życia, aby w iedney pamiętney chwili mógł spełniaiąc podięte obowiązki zmnieyszać krwi rozlew, hamuiąc namiętności, od działań ludzkich nieodrębne. Oddała mu hołd wdzięczności publiczność Warszawska niewidzianym tłumem towarzysząc zwłokom iego od dotychczasowego mieszkania do wiecznego schronienia. Lecz w dniu 26 Listopada późniey ieszcze pamięć iego odebrała poszanowania dowody. W słusznym pogrążona żalu nad swoią, nad oyczystą stratą, towarzyszka życia tego szanownego męża, która w nayssroższych cierpieniach czułem przywiązaniem i przyiemną wesołością osładzała mu słodycze w życiu znaydować, chciała raz ieszcze publiczną dać sposobność przyiaciołom zmarłego, ustalić, a nayważnieyszą oddać mu przysługę, błagania Boga miłosierdzia, aby spokoy obywatelskie maząc ułomności ludzkie, wieczny pokóy był duszy Mokronoskiego udziałem. Wśród świątyni, do którey przystęp dnia był zatamowany, i niezliczonem mnóstwem iarzącego zastąpiony światła, wznosiła się wspaniała w Greckim guście wystawiona katakumba nad trumną przesklepiona, z naywyższym i nayszlachetnieyszym przyozdobiona gustem przez W. Vogla, na którey wśród woyskowych trofeów, wśród chorągwi, goreiących granatów i innych rycerskich oznaków, szesnaście łokci od poziomu wysoki wznosił się ostrosłup, za pomocą dwóch opodal stoiących Doryckich kolumn oświecony. Popiersie kolosalney wielkości, roboty Pana Tatarkiewicza, herby familiyne, zaszczytne ozdoby, stosowne napisy, stosownie i z znaiomością effektu taki sprawiać będzie rozstawione światło, bogate bronzy, goreiący przed katafalkiem na tróynóżku płomień zielony, sprawiały zachwycaiący widok i połączyły zdania znawców, że obchód ten był iednym z naywspanialszych smutnych, niestety tak często w tey stolicy powtarzanych. Msza przez JW. Prymasa Królestwa celebrowana, przy odegraniem przez Towarzystwo muzyczne Requiem Mozarta, Castrum doloris przez pięciu Biskupów odśpiewane, składały pogrzebową uroczystość. Pełne ognia kazanie JX. Kanonika Kołowskiego, pełna nayczulszych uczuć i nayglębszych myśli mowa JW. Radcy Stanu Koźmiana, która odtąd oyczystym krasomowstwa zostanie zabytkiem, na nayniеczulszych sercach byłyby sprawiły wrażenie. Lecz nie trzeba było bodźców, aby rozrzewniać przytomnych; nie sprawadziła ich tam wspaniałość widoku, godność, znaczenie, maiątek nieboszczy-

ka. — Natłok wdzięcznych przyiacioł, rozpychał mury Kościoła, łzy błyszczały w oczach przytomnych. Te łzy w obliczu Boga, pamięci Mokronoskiego ronione, będą wieczną pamiątką, iak Polacy zasługi w oyczyznie, cnoty publiczne i prywatne, czystą duszę i niezmazane serce oceniaiąc, sławy podobnym Mokronoskiemu w potomności niezawodnę daią rękoymię.

Ze Lwowa d. 2 Listopada.

Cesarz Jegomość raczył na Seym tegoroczny mianować Kommissarzami swoiemi: Pierwszym, JW. Antoniego Hrabię Lanckorońskiego, J. C. K. Mci rzeczywistego taynego Radcę, Kawalera złotego runa, tudzież innych orderów, i W. Podkomorzego Koronnego; drugim, JW. Tomasza Lubraniec Dąmbskiego, C. K. rzeczywistego Radcę Gubernialnego i Krayczego Koronnego.

W d. 13 Października JWW. Kommissarze po uroczystym wieździe udali się do C. K. rzeczywistego Radcy taynego i Szambelana, tudzież W. Łowczego i Prezesa Seymowego JW. Hrabiego Stadnickiego dla okazania naywyższych listów wierzytelnych.

Seym zagaiony został w d. 15 Października. Załoga woyskowa i milicyia mieyska uszykowane stały w paradzie. Gdy się Stany zebrały, JW. Prezes Seymowy rozpoczął obrady mową, poczem mianował Deputacyią po JWW. Kommissarzy Seymowych. W tenczas nastąpił uroczysty wiazd JWW. Kommissarzy. Zaiąwszy swoie mieysca, JW. pierwszy Kommissarz miał mowę i odczytano nayważsze Królewskie Postulata, na którą gdy JW. Prezes Seymowy odpowiedział, uroczystość tego aktu zakończoną została. Po uroczystym JWW. Kommissarzy powrocie, oddali JW. pierwszemu Kommissarzowi uroczyste odwiedziny: JW. Prezes Seymowy, JWW. Dygnitarze Koronni i wszystkie zgromadzone Stany.

Od d. 16 do 19 Października odprawiały Stany swoie posiedzenia, na których naradzano się nad przedmiotami Seymowemi.

D. 20 Października Seym pośród uroczystości zachowanych przy zagaieniu onegóż został rozwiązanym.

JW. Prezes Zastępca złożył JWW. Kommissarzom Seymowym uchwały Seymu, przyczem miał głos, na który obadwa JWW. Kommissarze i JW. Prymas Królestwa odpowiedzieli.

Pierwszego iak i ostatniego dnia Seymu JW. pierwszy Kommissarz dał obiad w salach ogrodu Poiezuickiego, gdzie spełniono toasty za zdrowie N. Pana i całey iego rodziny.

JW. Hrabia Lanckoroński, pierwszy Cesarsko-Królewski Kommissarz Seymowy, oświadczył w mowie swoiey po złożeniu i przeczytaniu Postulatów: — "Żądania dopiero odczytane są wyrazem rozkazów nam zleconych. Oswiadcza w nich Nayiaśnieyszy nasz Monarcha, że gdyby nie gwałtowne Monarchią cisnące potrzeby, pierwszemby było skutkiem oycowskiey Jego troskliwości, ulżyć ziemskim ciężarom. „

Z Paryża d. 31 Października.

P. Gors, dotychczasowy sekretarz przy poselstwie Francuzkim na wyspie S. Heleny, miał, w niedzielę posłuchanie u J. K. Mci.

Monitor ogłosił rozporządzenie Królewskie przywracaiące Jenerała porucznika Hr. Henryka Gracyiana Bertranda de

wszystkich iego praw, tytułów, stopni i czci, ponieważ przypisane mu czyny, za które przez sąd woienny zaocznie na śmierć skazany został, obięte są w ogólnem przebaczeniu z d. 12 Stycznia 1816 — Wiele znakomitych woyskowych i cywilnych osob odwiedza tego jenerała.

Na mieysce zmarłego Kardynała Talleyranda Perigord mianowany został wielkim jałmużnikiem Biskup Strazburski Xże Croy.

28 sprzedaiących ryciny bez zezwolenia cenzury tyczące się śmierci Bonapartego, zostali przez sąd za niewinnych uznani, ale wydawca ich Baizot iest na miesięczne więzienie i zapłacenie za karę 400 Fr. skazany.

Podług wyrachowania koszt drukowanych corocznie w Paryżu 3000 xiążek wynosi 7 mil: 848,000 Fr utrzymanie zakładów szkolnych 6½ mill. teatrów 6 mill. lotteryia zabiera 30, a publiczne domy grów 300 mill. Fr.

Zapewniaią, iż Xże Angouleme przyymie N. Króla Angielskiego podczas przeiazdu w Lill.

Poseł Angielski przy naszem Dworze Lord Stuart uda się iutro do Kale, dla rozmówienia się z Margr. Londonderry, który oczekiwany tam iest w powrocie do Anglii.

Dzienniki nasze głoszą znowu woynę. Ministrowski dziennik Paryzki, zdaie się nawet tego bydź zdania, że wszystkie artykuły Monitora o Grekach, które nie znayduią się w rubryce urzędowey, nie należy za takie uważać. Tenże wyraża: "Wszystkie kupieckie listy, które z północy i Turczech nadeszły, donoszą, że wybuchnienie woyny między Rossyią i Portą należy uważać za bardzo bliskie, i że co chwila oczekiwane iest oświadczenie gabinetu Petersburskiego. „

Wczoray rozeszła się tu pogłoska o nadeyściu wiadomości, że Persyia wydała Turcyi woynę, że rozpoczęły się iuż kroki nieprzyiacielskie i woyska Perskie odniosły zaraz na początku korzyści. Lecz nie potwierdziła się ta pogłoska.

Mówią tu (wyraża Monitor) o nocie okólney Ces. Austryiackiego Dworu do wszystkich rządów związku Niemieckiego, ktorą zawierać ma: " że przy toczących się układach nigdy niebyła mowy uznania powstania Greków za prawne, ani też zaprzeczenia Ottomańskiemu rządowi praw samowładności; że ieżeliby wielkie Mocarstwa uznały potrzebę wmięszania się do spraw Tureckich, tedy w danie ich opierać się będzie na traktatach i prawie narodów, ale nie na urojonych proiektach, które marzyciele wbrew polityce ułożyli, i t. d. „

Na wiadomość o śmierci iednego z naszych lekarzów w Barcellonie, zgłosiło się zaraz kilku na niebezpieczne to przedsięwzięcie, rozpoznania zblizka żółtey gorączki i połączenia prac swoich z odważnemi lekarzami Parizet i Bailly.

Jenerałowi Pichegru będzie także w Arbois wystawiony posąg.

Grecy wystawiaią w Marsellii z wielkim pośpiechem nowy Kościół dla swey służby Bożey.

Gabinet Austryiacki podał wszystkim gabinetom notę względem odiazdu iego posła i jeneralnego konsula z Portugalii; ma ona zawierać mocne wyrazy względem rewolucyi Portugalskiey.

Z Londynu d. 30 Października.

Tak zwana Xiężna Kumberlandyi, Oliwia Wilmot Serres, została w sobotę

w Królewskim swoim powozie do więzienia na długi zawiezioną.

Słychać, iż Margr. Londonderry nie powróci z J. K. M. do Anglii, ale czas niejaki na stałym lądzie pozostanie.

Gazeta Times pisze: Hr. Montezuma będąc posiadaczem znacznych dóbr w Mexyku, w którym niegdy iego przodkowie panowali, miał do Londynu przybydź dla zrobienia układu, aby dochody z tych dóbr, które kilka millionów wynoszą, w Europie wypłacane mu były.

Rada miasta Londynu postanowiła nadać P. Hume za iego niezmordowane w Parlamencie usiłowania prawo obywatelskie, które oddane mu bydź ma w złotym szkatułczyku 100 gwineów wartaiącym.

Szalupa woienna Adwentur, pod Kapitanem Smith, popłynęła z podarunkami z Gibraltaru do Trypolis. Ztamtąd uda się Smith na odkrycia pod wschodnie brzegi Afryki.

Zupełny rysztunek Kromwella polerowany teraz iest w fabryce Sheffield.

Admiralicyia odebrała wiadomość, że lądowa wyprawa pod sprawą Porucznika Franklin pod biegunem północnym, powróciła w dobrym stanie do mieysca, do którego wysiadła. Poczynione przez nią odkrycia maią bydź równie ważne iak interesuiące.

Zakupiono tu znaczną liczbę pięknych koni i klacz dla Króla Wirtemberskiego.

W poniedziałek w wieczór czuć się dało w niektórych okolicach Szkocyi wstrząśnienie ziemi.

Wczoray w wieczór tak ciemna była tu mgła, iż wiele powozów ieden na drugi naieżdżały i obalały się. Fiakry musiały kazać przed sobą nosić rozpalone pochodnie.

Przez zapalenie się kopalni węglaney pod Newcastle zostało z 54 robotników 52 zabitych, przez co osierociało 25 żon i do 90 dzieci.

Poległemu w bitwie pod Waterloo Jen. maj. Ponsonby wystawiono w Kościele S. Pawła nader piękny pomnik.

Podług doniesień z Hawanny do 17 Września dochodzących, zawarty został między Mexykańskiemi powstańcami i woyskiem Królewskim trzechmiesięczny rozeym, w którym Jenerał Iturbide podpisał się iako wódz naczelny państwa.

Gazeta Baltimoru donosi, że 24 Sierpnia w Cordova między nowym Wicekrólem O' Donoju i Jeneralem Iturbide zawarta została w 24 artykułach umowa mocą którey Mexykańskie państwo uznane iest za samowładne i niepodległe pod umiarkowaną konstytucyią Monarchiczną pod Ferdynandem 7mym iako Cesarzem lub iego sukcessorami i następcami w Mexyku mięszkaiącemi. Dway kommissarze przez Jenerała O' Donoju wyznaczeni zawieść maią tę umowę do Hiszpanii; a zwołane Mexykańskie Stany ofiarować będą J. K. Mci koronę Cesarską. Na owczas wyznaczoną zostanie tymczasową junta, którey Jenerał O' Donoju będzie członkiem i sama sobie prezesa obierze, tudzież rejencyia z 3 osób, i t. d.

Z Madrytu d. 23 Października.

N. Król i Xiążęta wyiechali wczoray na krótki czas do Eskurial.

J. K. M. odebrał Jeneralowi Empecinado dowodztwo w prowincyi Zamora i udzielił go Jen: Castannos.

Król zalecił szczególniey Stanom zatrudnienie się Xięgą ustaw cywilnych, iakoż wyznaczona przez nie kommissyia

zbiera iuż do tego materyiały. Teraz trudnią się urządzeniem czynney milicyi.

Znany Montarlot, który siedzi w więzieniu w Walencyi, nadaremnie usiłował się wymknąć i iest pilniey strzeżony.

Pismo tuteysze pod nazwiskiem Gazeta, wyraża, że dzielne rządu postąpienie podczas zaburzeń w Wrześniu pomyślne za granicą sprawiło wrażenie, i że wszyscy przyiaciele prawdziwey wolności, wszyscy pragnący utwierdzenia konstytucyi i porządku pochwalaią okazaną tęgość przy iw głowom przewrotnem.

Dowódca bandy Zald var pobity znowu został przez woyska narodowe w okolicy Buen - Caliente; iednak z pozostałą resztą swych ludzi uciekł w góry.

Minister spraw wewnętrznych oznaymił, że na przedmieściu Sewilskiem Triana wyguchnęła także żółta gorączka. W Kadyxie zupełne panuie zdrowie. W Sta Maria umierało od 9 do 12 b. m. codziennie po 7 do 16 ludzi, a późniey po 154 do 175. W Lebrria umierało od 6 do 13 pp 12 i było 33 chorych. W Xeres umiera naywięcey 5 na dzień, a 17 znaydowało się chorych.

W Barcellonie liczbę umieraiących podaią od 7 do 9 do 480 codziennie. W samych szpitalach umarło od 6 do 12go 846, wyzdrowiało 117, zachorowało 773 zostawało chorych 755. Niektórzy umierali w 5 minutach; nakoniec ogółem po 25 do 30 co godzina. Z okien wyrzucaią trupy na ulicę, które w nocy chowaią i wapnem posypuią. Urządzono także szlużę, za pomocą którey ciągle świeża woda napływa. Choroba ta wystawia nieszczęsny wypadek. Spodziewano się, iż za upadnieniem deszczu zwolnieie, lecz niestety bardziey się powiększyła. Ciepło nie iest tam większe nad 14 lub 15 stopni.

Z Lizbony d. 10 Października.

Konsul Portugalski doniósł Ministrom, iż około przylądka Carneiri widziany był 10cio działowy okręt, ścigaiący Hiszpańskie okręty, który zdaie się bydź Tunetańskim.

Z rozkazu rządu otworzone są dla publiczności więzienia byłey inkwizycyi i dozorcy maią rozkaz pokazać ciekawym narzędzia tortur.

Woienne okręty pod Kolumbiyską banderą zabrały pod naszemi brzegami kilkanaście kupieckich okrętów.

Minister morski udzielił Stanom list Królewica Następcy tronu, w którym J. K. M. wyraża: iż zostawiony był w Rio - Janeiro iako Rejent, tymczasem nie iest niczem więcey, iak tylko jeneralnym kapitanem tey prowincyi, ponieważ każda prowincyia oddzielnie działa i nieprzykłada się do wspólnych ciężarów; stan takowy nie przystoi ani Królowi, ani iego następcy. Królewic opisuie naysmutnieyszy stan publicznego skarbu i w r. z. wynosiły wydatki 20 mill. na ten rok 14 mill. krusadów, a dochody z iedney prowincyi Rio - Janeiro, gdy inne nie chcą nic do skarbu wnosić, nie czynią iak 6 mill. krusadów.

Sekretarz Filgueiras zdał Stanom sprawę o badaniu Hr. Arcos względem zniszczenia wiezionych do Portugalii pewnych papierów stanu. Wrzucone w morze pisma tyczeć się miały planu, iż J. K. M. miał tymczasowo wysiąść do Faial na Azorskich wyspach, układać się z Stanami względem inicyatywy ustaw, nieograniczonego veto i ustanowienia wyższey izby. Król miał bydź przeciwny temu planowi i oświadczyć się za

bezwarunkowem zaprowadzeniem konstytucyi, iakoż skutek to okazuie.

Krol zezwolił na uchwalone przez Stany przywołanie Królewica Następcy tronu z Brazylii i iego podróż (inkognito) przez kostytucyyne Europeyskie kraie.

Z Widdynu d. 12 Października.

Postępowanie Serwianów staie się Baszy naszemu codziennie podeyrzalszem. Nissa, Korulk, Peistnia, i t d. skłonnemi są do buntu. W Nissa uwięziono kilkanascie Turków i zamordowano. Serwilanie zdaią się zostawać w porozumieniu z Macedończykami. Basza nie mogąc w niedostatku sił przedsięwziąść surowszych środków, posłał do Serwii oddział Tatarow dla wybrania w celu utrzymania spokoyności zakładników.

Z Lipska d. 31 Października.

Trzęsienie ziem, które tu i w okolicy d. 28 o godzinie 9 w wieczor czuć się dało, naypotężnieysze bydż się zdawało we wsiach nad Elsterą. Szkła i filiżanki dzwoniły, ściany i ławy się poruszały. Łoskot, ktory przy tem dał się słyszeć, podobny był do turkotu 3 lub 4 powozów szybko przez most iadących. Niektórzy ludzie utrzymuią, iż dwa takie wstrząśnienia uczuli; lubo niema zgody iak długo ciągnął się łoskot, zdaie się iednak, iż trwał przeszło dwie sekundy. Ludziom, którzy znaydowali się w polu, zdawało się iak gdyby grzmot słyszeli. Naymocniey uczuli trzęsienie ziemi leżący w łożkach lub na ławach. (Toż trzęsienie i tegóż dnia dało się i w innych okolicach Niemiec czuć.)

W tych dniach przeiechał tędy do Paryża młody Xiże Jerzy Ipsylanty, dla ukończenia swych nauk.

Z Korfu d. 30 Września.

Podług nayświeższych doniesień z Grecyi, wszystko co o rozboiach Greckich okrętów pisano, pokazało się nieprawdą. Senat ustanowił na Hydra i innych wyspach zdobyczowe sądy, które nietylko przyprowadzone tam Europeyskie okręty uwolniły, ale za zmitrężony czas im nagrody ofiarowały. Pod d. 27 Lipca zwołane zostało do Kalamata powszechne zgromadzenie, na którem uchwalony bydź ma środkowy rząd dla całey Grecyi i wysp. Pismo zwołuiące to zgromadzenie podpisane zostało przez 28 Arcybiskupów i Biskupów Pelopenesu, 77 przełożonych klasztornych, 1900 plebanów, i t. d. Przybyli iuż tam deputowani z Hydra i Spezia. Tamże uczy się znaczna liczba Greków Europeyskiey taktyki. — Węglarzom Neapolitańskim, ktorzy mięszać się chcieli do rządu w Morei, oświadczono, aby gdzie indziey udali się z swoią radą.

W Epirze biorą znowu Grecy górę. Hassan-Plussa, basza Baratu, który w 1000 ludzi zrobił z Arta wycieczkę, został od Suliotów pobity. Jest on podobnie, iak Ismail Basza w swey twierdzy zamknięty. Pomiędzy samemi nawet Turkami w Epirze wybuchnęła woyna domowa. Wiadomo, że w Albanii iedne pokolenia Chrześciańską, drugie Mahometańską religią wyznaią. Z tych Toskidowie, którzy naypierwszemi zawsze są do ognia, powstali w liczbie 4000 przeciw Turkom, udali się przez Zerowina i stanęli o 5 godzin drogi od Janiny obozem. Między Grekami i Albańczykami panuie naylepsze porozumienie.

W Swięto Maryi w Niebowzięcia Arcybiskup Germano odprawił w klasztorze Omblos pontyfikalne nabożeństwo. Spo-

wiadało się przed nim przeszło 4000 Greków, którzy z rąk iego odebrali S. Komunią i złożyli przysięgę umrzeć za wiarę swych przodków.

Miasto i twierdza Patras, gdzie mieysce spalonych domów zastępuią szałase, ma teraz osadę z 8000 Turków. Konsul Francuzki, P. Pouqueville, który przed nieiakim czasem ztamtąd do Zante odpłynął, powraca tam. Zamki Dardanel'ów osadzone są 2000, a Lepanto 7000 Turków.

Do d. 6 Września Ali Basza Janiny był ieszcze w swey twierdzy zamknięty.

Zdaie się, że Turcy chwytać się chcą ostatecznych środków i postępować po nieprzyiacielsku przeciw wszystkim, którzy nie są Mahometanami. Jedni tylko Anglicy posiadaią względy u W. Sultana. Listy z Alexandryi donoszą, iż Basza Egipski zakazał na nowo surowo wywozu z Egiptu zboża, warzyw, i. t. d. Tak tedy gotują się Turcy wszelkiemi sposobami do woyny. Oprócz tego rozwiozłość i niekarność Azyiatyckich hord powiększa w Stambule gwałty i nieład. Często widzieć ie można na ulicach nawet z sobą walczące. Azyianie żalą się głośno, iż nie dotrzymano im przyrzeczenia złupienia wszelkiey własności Chrześcian. Obecność tych surowych barbarzyńców przestrasza wszystkich Chrześcian, a zwłaszcza nieszczęśliwych Greków.

Z Liworna d. 16 Października.

Turecka flotta, która krążyła około brzegów Morei, nie odważyła się nigdzie przybić i nawet znayduiącem się w ręku Turków twierdzom w Morei żadnych posiłków niedostarczyła. Rzeczona flotta znayduie się w nędznym stanie; ponieważ cierpi niedostatek żywności i powietrze morowe na niey grassuie. Będąc zasłabą do stoczenia bitwy z flottą Grecką, ściga zatem tylko poiedyncze okręty. Pod przylądkiem Matapan dognała ieden Grecki okręt i zabrała lud iego w niewolą. Turcy wywarli nań okropną swą zemstę. Wielu z tych nieszczęśliwych zostało od głowy do nóg smołą oblanych i spalonych. Przeraźliwy był krzyk tych męczarską i długą śmiercią ginących ludzi.

Drugi Xże, Maurocordato, który dawniey z Marsellii do Morei przybył, obiał naczelne dowództwo nad Grekami w Epirze.

Z Hermonstadtu d. 18 Października.

Listy z Multan donoszą, że Turcy posunęli się nad sam Prut. Rossyianie widząc, że pomnażaiące się w Multanach i Wołoszczyznie Tureckie woyska czynią obawę mięszkańcom Bessarabii, zbliżyli się także z swey strony do tey rzeki. — Na granice nasze przychodzą kupami uciekaiący przed okrucieństwami Azyiatyckich woysk Chrześcianie. W Kronsztadtcie nie ma iuż mieysca do pomieszczenia uciekaiących. Kto iakim bądź sposobem wymknąć się może z Bukarestu, to ucieka. Rachuią, iż od 3 tygodni weszło do obu Xięstw około 30,000 Turków, którzy wszystko niszczą.

Mehemed Basza przybył z znacznym korpusem woyska z Liwadyi, chcąc przez międzymorze Korynckie dostać się do Morei, lecz został odparty. Xże Demetry Jpsylanty, którego niektórzy do Hydra wysłali, dowodzi na tem międzymorzu. Na południu dowodzi Xże Kantakuzeno. Arcybiskup Germano posiadaiący ciągle naywyższy wpływ, odniósł także korzyści nad Turkami.

DODATEK
DO Nro 92.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 18 LISTOPADA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

R E K T O R

Uniwersytetu Jagiellońskiego

Stosownie do Reskryptu Rady Wielkiey Uniwersytetu w dniu 31 Października r. b. do L. 378 wydanego, podaie do wiadomości i ogłasza powtórnie Konkurs na posadę Nauczyciela Języka i Litteratury Francuzkiey w tuteyszym Uniwersytecie wakuiącą z obowiązkiem dawania czterech lekcyy publicznych w tygodniu. Konkurruiący o tę posadę winni złożyć w Kancelaryi Uniwersytetu opis swoiego życia; udowodniaiąc zaświadczeniami swoie nauki i dobre obyczaie, dołączą oraz Programma, według którego, każdy życzy sobie dawać lekcyie Języka Francuzkiego i Jego Litteratury. Po złożeniu takowych dowodów, współubiegaiący się uwiadomieni zostaną o dalszem postępowaniu Konkursu. Roczna pensya do wakuiącey posady przywiązana, wynosi 1500 złp. Terminem ostatnim do ubiegania się o wspomnioną posadę iest dzień 12 Lutego r. 1822.

Zastępca Rektora Uniw. Jagiell.

Girtler.

Jankowski, Sekret: Un:

Z Włoch d. 20 Października.

Podczas ostatnich rewolucyynych poruszeń w Piemoncie Biskup Asti zmuszony był przez tymczasową juntę do wydania listu pasterskiego pod d. 19 Marca, którym nakazał publiczne podziękowanie Bogu za szczęśliwie uskutecznioną zmianę. Pod d. 1 Września odebrał tenże oycowską naganę i razem zalecenie od Oyca S. aby powyższe pismo swoie odwołał. Wydał więc teraz list pasterski, w którym przywodzi Papiezką naganę, winę swoią wyznaie i rozporządzenie z d. 19 Marca odwołuie.

Wyznaczona w Medyiolanie kommissyia do śledzenia węglarzów i innych reformatorów we Włoszech, składa się w połowie z Włochów, w połowie z Niemców.

Przed kilku dniami Hr. Gardyni w Forli powracaiąc do domu został z tyłu od nieznaiomey ręki w plecy sztyletem pchnięty. Szczęściem nie weszło żelazo głęboko. Nazaiutrz znaleziono na iego domie przylepioną kartkę, z wyrazeniem, iż drugi raz go nie uchybi: zagrożono oraz Kardynałowi legatowi i Hrabiom

Gaddi i Monenda. Policyia miała nieia kiego Conti w podeyrzyniu i kazała go uwięzic. W badaniach miał się bardzo powikłać i kilku iego przyiacioł zniknęło.

Od 11 do 14 b. m. czuć się dały w Siena w Toskanii wstrząśnienia ziemi, które iednak niebyły mocne.

Miasta Civitavech a i Ankona odzyskały dawne swobody wprowadzania wełnianych i iedwabnych towarów; ostatnie przez wdzięczność kazało Kanowie zrobić popiersie Oyca S. które postawione zostanie w sali obrad municypalności.

Z Neapolu piszą pod d. 7 Października, iż po straceniu zabóycow byłego Dyrektora policyi Giampiatro; 11 osób uwięzionych zostało, które to tracenie naganiały. Policyia tuteysza iest nader czynna i baczne ma oko na cudzoziemców. Mówią ciągle o powrocie P. Medici do Ministeryium. — Austryiacki Jenerał Xiąże Hohenlohe obieżdża Abruzze. Przeciw pomnażaiącym się rabusiom siła woyskowa iest ciągle w ruchu i wielu znowu schwytała.

Podług gazet Weneckich odebrano tam wiadomość, że w trzy dni po wysadzeniu d. 19 Września przez połączoną Turecką flottę 1000 Turków pod twierdzą Patras, te połączywszy się z woyskiem osady pod Jussuf Baszą uderzyły na zamykaiących Patras Greków. Za pokazaniem się Turków ustąpili Grecy z swey linii i oszańcowali się na wzgórku, z którego potężnie kartaczami do Turkow sypali; lecz ci nie dali się ustraszyć, owszem uderzyli na Greków zdobyli szturmem wzgorek z batteryiami i Grecki korpus, który tak ściśle zamykał Patras, w góry odpędzili.

Od granic Tureckich d. 19 Października.

O losie Kapitana Jordaki iest nakoniec pewność, że bohaterską swoią duszę wyzionął w płomieniach. Turcy przy zdobyciu klasztoru Sek zapewnili leżącym tam rannym Heterystom i zakonnikom przebaczenie; rzucili się iednak na tych nieszczęśliwych i wszystkich wycięli. Jordaki leżący chory, przewidział to i nakazał swoim ludziom przynieść do swey celi słomy, smoły, prochu i podobnego paliwa. Gdy zbliżyli się Turcy, zapalił własną ręką to wszystko, i tak umarł za wiarę i oyczyznę. Jordaki pochodzący z dawney Boiarskiey rodziny, małżonek i oyciec 6 dzieci, żałowany iest powszechnie. — Do Multan i Wołoszczyzny przychodzą codziennie nowe Tureckie woyska.

Przed trzema dniami Tatarowie przywieźli z Stambułu do Belgradu ferman, nakazuiący powszechne uzbroienie wszystkich Muzułmanów. Tenże ferman został razem do wszystkich prowincyy, wraz z dawnieyszem własnoręcznem pismem W. Sultana, rozesłany, tak iż do tey chwili cały naród Turecki musi bydź pod bronią. Mieyscem zgromadzenia Azyianów iest Stambuł, a Europeyskich Turków z Macedonii Salonika, z Bosnii Trawnik, z Bulgaryi Adryianopol, z nad Dunaiu Sylistryia, a z Serwii Belgrad. Pieszy Turek bierze miesięcznie 20, a konny 40 piastrów. W nowym tym fermanie oświadczyć miał W. Sultan: że byt Islamismu i kraiu znayduie się w niebezpieczeństwie, a zatem wszyscy Mahometanie powstać muszą na ich obronę. — Europeyscy posłowie nadaremnie starać się mieli odwrócić to postanowienie. Dla sprawy iednak

Porty wyniknąć ztąd może ta korzyść, iż Muzułmani w ęcey ufać będą swoiemu Sułtanowi i zapalą się męstwem. Lecz pomiędzy Janczarami i Azyianami w Stambule nie zachodzi dobre porozumienie; owszem bić się z sobą po ulicach maią. — Baszy Seres posłany został w positku korpus Azyianów; ale gdy nie powiodł im się attak na warowne stanowisko Greków pod Kassadra, rozbiegli się i złupili wsie. Korpus Grecki oblegaiący Koron sprzeciwiał się wylądowaniu Turków, ale po 8miogodzinney walce musiał ustąpić. Pod Modon mieli Turcy motey bydź szczęśliwemi, ale też nie byli tak licznemi, iak ich w początkach podano.

Z Kassel d. 1 Listopada.

N. Król Angielski i Hanowerski przybył tu wczoray rano. Na granicy Heskiey przyięty został od Jeo. maj. Müller, W. Koniuszego Hr. Hessenstein i oddziału huzarów, i przesiadł się do wysłanego przed niego Elektorskiego poiazdu. J. K. Mość wiechał do miasta przy wystąpieniu całey osady i wystrzałach z dział. Na krótki czas przed J. K. Mcią przybyli tu Xże Kumberlandyi, Landgraf i Landgrafowa Hessen-Homburg i wysiedli do zamku Bellevue. J. Królewicowska Mość Xże Elektor, otoczony od Xcia Następcy i całego Dworu przyiął wysokiego Gościa przy wysiadaniu z powozu u wschodów pałacu Bellevue i zaprowadził do swoich appartamentów, gdzie powitały go Elektorowa, Landgrafowa Hessen-Homburg i Xiężniczki, potem do wielkiey sali na świetne śniadanie. J. K. M. zabawiwszy tu kilka godzin odprowadzony został, iak był przyięty aż do powozu i przy wystrzałach z dział udał się w dalszą drogę do Marburga. Xże Kumberland i i Landgraf Hessen-Homburg tamże poiechali.

Od brzegów Menu d. 3 Listopada.

Rozpoczęcie posiedzeń Seymu związku Niemieckiego, które oznaczone było na 1 b. m. zawieszone zostało nadeszłem z Wiednia pismem do dni 14.

Xże Metternich miał w Kassel prywatne posłuchania u Xcia Elektora, potem obeyrzał Wilhelmshöhe. Celem iego poselstwa do Hanoweru bydź także miało umowienie się z Monarchą Angielskim względem kongressu z powodu spraw Tureckich.

Nizka cena zboża dała przed dwiema laty powod do założenia w Echingen w kraiu Wirtembergskim fabryki do robienia z pszenicy cukrowego syropu wedle nowego sposobu Chemika Kirchhoff, która się dotąd utrzymuie.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, 18 List: dany będzie nowy Pantomiczny Balet w 1 akcie, urządzony przez P. Couder, z muzyką P. S. Dutkiewicza, pod nazwiskiem: *Żniwiarze*, czyli: *Córka źle strzeżona.* — Który poprzedzi Komedyia w 2ch aktach, pod nazwiskiem: *Nauka dla Mężów.*

W przyszły Wtorek, to iest: d. 20go Listopada, na benefis Marcyianny Goreckiey, daną będzie Komedyia w 3 aktach, z francuzkiego przez P. Pelletier Volmeranges, na polski ięzyk przełożona, pod nazwiskiem: *Węglarz.* — Po którey nastąpi Komedyio-Opera kilka krotnie roku bieżącego grana w Warszawie przez Artystów Francuzkich, a przez P. Dmuszewskiego na ięzyk polski przetłomaczona, i przestósowana, pod nazwiskiem: *Słomiany Człowiek*, czyli: *Teatr w Sochaczewie.*

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Ninieyszem zawiadomia Publiczność, iż w skutek Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 30

Października r. b. Nr. 4036 odbywać się będzie publiczna licytacyia sprzedaży 109 sztuk Dębów skarbowych na pniu w Państwie Lipowieckim w Dobrach Narodowych w Wsi Mętkowie w sztuce lasu Grabina zwanego stoiących. Licytacyia ta na gruncie Mętkowa rozpocznie się dnia 27 b. m., gdzie Dęby poiedyńczo wedle oszacowania i porządku Wykazem obiętego za gotową zapłatę stósownie do Warunków przed licytacyią ogłosić się maiących więcey daiącemu sprzedane zostaną; życzący przeto nabycia takowych w czasie i mieyscu zwyż oznaczonych znaydować się zechcą, przed terminem zaś licytacyi Warunki tak w Biórze Intendenta Dóbr i Lasów Narodowych w Krakowie przy ulicy Szpitalney pod Nr. 621. iako i u Leśniczego Rządowego w Mętkowie każdego czasu przeyrzanemi bydź mogą. — W Krakowie dnia 7go Listopada 1821 r.

X. Bystrzonowski.

Gadomski, S. W.

Dyrekcya Główna Górnicza, ninieyszym podaie do publiczney wiadomości, iż na Mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 18 Października 1821 r. Nr. $\frac{413}{1748}$ odbywać się będzie w dniu 17 Grudnia 1821 r. w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey przez publiczną licytacyią sprzedaż miedzi czystey i ciągłey (Gaarkupfer) cet. 200 z nowey produkcyi Hutty Konstantyna w Białogonie. Życzący sobie nabycia iedney lub więcey partyi po 50 cetn. na sprzedaż wystawioney, zechce się w dniu powyżey oznaczonym znaydować, i w vadium 1 %. Procentu zaopatrzyć się. Cena cetn. iednego wagi krajowey stanowi się Złp. 130 wyraźnie sto trzydzieści złotych polskich. — W Kielcach d. 8 Listopada 1821.

Dyrektor *Ulman.*

Za Sekretarza Jeneralnego *Hełczyński.*

Pisarz Tryb: I. Inst: W. M. Krak. i iego Okręgu. W zadosyć uczynieniu Art. 682 K. P. S. podaie do publiczney wiadomości, iż dnia 5 Maia 1821 r. uskutecznił Komornik Ur. Henryk Salomoński zaięcie domu drewnianego na Piasku pod L. 43 iaki dnia 16 Maia 1821 r. na karcie 153. Nr. 25 w Vol: III Aktów zaięcia hypoteki W. M. Krakowa z Okręgiem, a dnia 31 Maia 1821 r pod L. 72 od stronnicy 642 do 647 księgi II w Kancellaryi Pisarza Tryb: I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okręgu a po upadnięciu terminu, powtórnie d. 11 Sierpnia 1821 r. na karcie 242 pod L. 46 Vol: III. Aktów zaięcia hypoteki W. M. Krakowa, a d. 26 Sierpnia 1821 r. pod L. 82 od stronnicy 687 do 695 księgi III w Kancellaryi Pisarza Tryb: I. Inst: W. M. Krak. i iego Okręgu wpisany. Zaięcie to nastąpiło na żądanie P. Kaspra Brożka Mącznika Obywatela, w Krakowie na Kazimierzu pod L. 47 zamieszkałego Wierzyciela, wymierzone iest przeciwko Pani Tekli 1go ślubu Jankowskiey, 2go Gilbasińskiey, iakie popierać będzie W. Józef Kozłowski Adwokat na Wesoły przy Krakowie pod L. 249 zamieszkały. Dom zaięty z Numeru powołany, leży w Gminie VII Okr. W. M. Krakowa przy ulicy Biskupiey. Lokatorami w tym domu są: Jan Zimoląg Cieśla, Agnieszka Lenartowiczowa, Antoni Wasilewski, Franciszek Waśniewski, Piotr Waltz, Łukasz Kucalski, Benedykt Zyblicki i dłużniczka.

Publikacyie odbyły się dnia 2 i 19 Października, oraz 3 Listopada 1821 r. na Audyencyi W. T. I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okr. Akt ten zaięcia w kopii doręczonym został dnia 7 Maia 1821 r. W. Filipowiczowi Pisarzowi Sądu Pokoiu W. M. Krakowa Okr. I. równie w kopii tegóż dnia Ur. Kasprzyckiemu Wóytowi Gminy VII. M. Krak. i przez tychże widymowany, na Oryginale. A do odbycia licytacyi przedstanowczey dzień 15 Grudnia 1821 r. oznaczony, i cena szacunkowa w Summie Złp. 3700 położoną została. — W Krakowie dnia 6 Listopada 1821 r.

Kuliczkowski, *Pisarz.*

Komornik Sądowy podaie do Publiczney wiadomości, iż dnia 20 Listopada r. b. w domu przy ulicy Floryiańskiey pod L. 542 odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyą w drodze Exekucyi Sądowey zatradowanych sprzętów domowych iako to: stołków, stołów, kanap, komód, zwierciadeł i t. p. tudzież wydzierżawienie sklepu na dole na lat 2. Życzący sobie takowe zalicytować, na oznaczony czas i mieysce z gotowemi zeydą się pieniądzmi. — W Krakowie dnia 17 Listopada 1821 roku.

Jarzyński, *Kom. Sąd.*